

Sociologický ústav AV ČR

Jilská 1, Praha 1, 110 00

telefon 02/24 22 09 79/linka 235

Projekt 10 let společenské transformace

RODINA 88/98

Dotazník pro RODIČE

Pokyny pro vyplňování dotazníku

Na většinu z otázek bude možné odpovědět pouhým **zakroužkováním čísla (slova)** jedné z připravených odpovědí. Rozhodně žádná odpověď není správnější nebo hodnotnější než jiná. Nejsprávnější odpověď je prostě ta, která je nejbližší Vašemu osobnímu názoru, Vašemu přesvědčení nebo nejlépe vystihuje Vaši situaci.

Kromě takovýchto otázek jsou v dotazníku ještě jiné typy:

-otázky, ve kterých se Vás ptáme na např. Vaši pozici ve společnosti a chceme po Vás, aby jste tuto pozici **označil/a křížkem v příslušném sloupečku**;

-otázky, ve kterých se Vás ptáme na číselnou informaci, např. na Váš věk a kde je třeba **číslíce zapsat do připraveného okénka**;

-otázky, které vyžadují Vaší slovní odpověď, např. otázka zjišťující Vaše současné povolání. V takovém případě budete mít místo na **vypsání** odpovědi.

--	--	--	--	--

IDENTIFIKACE

Prosíme, aby dotazník **vyplňovala stejná osoba** jako v roce 1992. Ve Vašem případě to byl muž, žena. Přesto, prosím, uveďte věk a pohlaví toho, kdo odpovídá na tento nový dotazník.

Muž	1
Žena	2

Váš věk:

--

SOCIÁLNÍ POSTAVENÍ

1. Jaké je Vaše současné ekonomické postavení a postavení Vašeho partnera?

	Dotázaná osoba	Partner
Pracující za mzdu nebo plat ve státním sektoru	1	1
Pracující za mzdu nebo plat v soukromé firmě	2	2
Člen družstva	3	3
Zaměstnanec družstva	4	4
Soukromník bez zaměstnanců	5	5
Soukromník se zaměstnanci	6	6
Svobodné povolání	7	7
Člen rodiny pomáhající v rodinné firmě	8	8
Nezaměstnaný/á bez podpory	9	9
Nezaměstnaný/á s podporou	10	10
Žena na mateřské dovolené	11	11
Trvale v domácnosti	12	12
Pobírající důchod nepracující	13	13
Pobírající důchod - pracující	14	14

1a. Pokud jste vy nebo Váš partner podnikatelem se zaměstnanci, kolik má Vaše firma zaměstnanců?

--

2. Jaká je Vaše současná profese a současná profese Vašeho partnera? Vypište podrobně.

Dotázaný.....

Partner.....

3. Změnil/a jste Vy nebo Váš partner za posledních pět let zaměstnání? Pokud ano, vypište kolikrát.

Vy:

Ano	1
Ne	2

Partner:

Ano	1
Ne	2

Kolikrát?

--

Kolikrát?

--

4. Byl/a jste Vy nebo Váš partner za posledních pět let nějakou dobu nezaměstnaný/á?

	Dotázaný	Partner
Ano, byl/a nějakou dobu nezaměstnaný	1	1
Ne, nikdy nebyl/a nezaměstnaný	2	2

5. Kolik členů má vaše domácnost?

--

6. Jak v současné době bydlíte?

V obecním/státním bytě	1
V nájemním bytě soukromého majitele	2
Ve vlastním bytě	3
V družstevním bytě	4
V podnájmu	5
Ve vlastním rodinném domku	6
Jinak	7

7. V roce 1992 jsme Vám položili následující otázku: "V České republice jsou někteří lidé považováni za občany vysoce postavené a jiní s nízkým postavením. Když přemýšlíte sám/a o sobě, kam byste se umístil/a? Vyznačte na stupnici své postavení z hlediska majetku, vlivu, prestiže povolání a svých životních perspektiv." Tehdy jste odpověděl/a v jednotlivých sloupcích hodnotami:

Zajímá nás, jak byste ve stejných položkách zhodnotil/a Vaše současné postavení.

	MAJETEK, PENÍZE	SPOLEČENSKÝ VLIV	PRESTIŽ POVOLÁNÍ	ŽIVOTNÍ PERSPEKTIVY
nejvyšší (1)				
nejnižší (10)				

7a. Které nejdůležitější události (od roku 1992) měly podle Vás na toto Vaše postavení největší vliv?

Pokuste se o stručný, ale jasný popis, vyjmenujte i více událostí, které byly pro změny ve Vašem životě důležité. (např. získání nebo ztráta zaměstnání, restituce, narození nebo úmrtí v rodině, studium, úspěšné podnikání apod.)

.....

.....

.....

.....

8. Jaký je Váš hrubý měsíční příjem?

--	--	--	--	--	--

ŽIVOTNÍ ÚROVEŇ DOMÁCNOSTI

9. Do které skupiny byste zařadil/a celkový čistý měsíční příjem všech členů Vaší domácnosti (včetně sociálních dávek, vedlejších příjmů, dividend, příjmů z pronájmu apod.)?

Do 5 000 Kč	1	25 001 – 30 000 Kč	6
5 001 – 10 000 Kč	2	30 001 – 40 000 Kč	7
10 001 – 15 000 Kč	3	40 001 – 50 000 Kč	8
15 001 – 20 000 Kč	4	50 001 – 60 000 Kč	9
20 001 – 25 000 Kč	5	60 001 a více	10

10. Když se srovnáte s běžnou rodinou u nás, řekl/a byste, že celkové příjmy Vaší rodiny (všechny peníze, které se Vám doma sejdou) jsou:

Silně nadprůměrné	1
Mírně nadprůměrné	2
Průměrné	3
Mírně podprůměrné	4
Silně podprůměrné	5

11. Když se celkově zamyslíte nad finanční situací Vaší rodiny, do které z dále uvedených kategorií byste se zařadil/a?

Zakroužkujte číslo odpovědi, která nejlépe vystihuje Vaši situaci.

Těžko vycházíme s platem, před výplatou již mnoho nezbývá ani na jídlo, ani na provoz domácnosti.	1
Při běžných výdajích obvykle vyjdeme docela dobře, ale již nákup ošacení nám působí obtíže a musíme si vypůjčit nebo čerpat z úspor.	2
S platem vyjdeme docela dobře, můžeme i lecos uspořit, ale při nákupu zboží dlouhodobé spotřeby bychom asi museli využít půjčky.	3
Nákup zboží dlouhodobé spotřeby nám většinou nečiní velké problémy, ale nové auto nebo nákladnější dovolenou si ještě dlouho nebudeme moci dovolit.	4
Ani takovéto nákladné nákupy v podstatě nepřevyšují možnosti naší rodiny.	5

12. Co z následujících věcí jste si ve Vaší domácnosti za posledních pět let koupili (pořídili)? Zakroužkujte v následujícím seznamu.

Chladnička	Mraznička	Barevný televizor	Video
Automatická pračka	Myčka nádobí	Osobní počítač	
Mikrovlánná trouba	Stereofonní hi-fi zařízení	Chata	
Osobní automobil	Byt	Rodinný dům	

13. Představte si, že jste pojištěn/a a v důsledku nějaké živelné pohromy byste přišel/a o veškerý majetek, tj. o dům, auto, chatu, zahradu, všechno zařízení domácnosti, všechny úspory, ale i o svou firmu, akcie, a ostatní majetek. Jak vysoká by měla být částka, která by Vám tuto škodu nahradila? Když odhadnete současnou hodnotu jednotlivých položek Vašeho majetku a sečtete je, do které z následujících kategorií byste se zařadil/a?

Méně než 50 tis. Kč	1
50 - 99 tis. Kč	2
100 - 249 tis. Kč	3
250 - 499 tis. Kč	4
500 - 749 tis. Kč	5
750 - 999 tis. Kč	6
1 - 2 milióny Kč	7
2 - 3 milióny Kč	8
3 - 5 miliónů Kč	9
Více	10

13. Jak se měnila životní úroveň Vaší rodiny v průběhu posledních deseti let a jaké je Vaše očekávání pro rok 2000? V každém sloupci označte křížkem Vaše postavení.

	1988	1992	1996	1998	2000
vysoká	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐
střední	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐
	☐	☐	☐	☐	☐
nízká	☐	☐	☐	☐	☐

ZÁKLADNÍ INFORMACE O DOTÁZANÉM DÍTĚTI

Náš první výzkum probíhal v roce 1989, když Vaše dítě (syn nebo dcera), které bylo dotazováno ve škole, chodilo do posledního ročníku základní školy. Od té doby uplynulo devět let a toto Vaše dítě dospělo.

14. Je ještě svobodné?

Ano	1
Ne	2

15. Žijete spolu ve společné domácnosti?

Ano	1
Ne	2

16. Jaké je jeho současné ekonomické postavení?

Pracující za mzdu nebo plat ve státním sektoru	1
Pracující za mzdu nebo plat v soukromé firmě	2
Člen družstva	3
Zaměstnanec družstva	4
Soukromník bez zaměstnanců	5
Soukromník se zaměstnanci	6
Svobodné povolání	7
Člen rodiny pomáhající v rodinné firmě	8
Nezaměstnaný/á bez podpory	9
Nezaměstnaný/á s podporou	10
Žena na mateřské dovolené	11
Trvale v domácnosti	12
Pobírající důchod nepracující	13
Pobírající důchod - pracující	14

17. Jaká je jeho profese? *Vypište.*

.....

18. Jak jste spokojen s tím, čeho zatím v životě dosáhl?

Velmi spokojen	1
Spíše spokojen	2
Spíše nespokojen	3
Velmi nespokojen	4

19. Do jaké míry můžete ještě nyní ovlivnit důležitá rozhodnutí tohoto Vašeho syna (dcery)?

Hodně	1
Částečně	2
Málo	3
Vůbec ne	4

GENERAČNÍ VZTAHY

20. Máte podobné názory jako Váš syn (dcera) na:

V následujícím seznamu zakroužkujte u každé položky číslo odpovídající Vašemu názoru. Význam jednotlivých čísel je uveden v rámečku:

<i>Určitě ano</i>	1
<i>Spíše ano</i>	2
<i>Spíše ne</i>	3
<i>Určitě ne</i>	4

a) Současný vývoj společnosti	1	2	3	4
b) Na politiku	1	2	3	4
c) Na to, co je v životě důležité	1	2	3	4
d) Na rodinu, partnerské vztahy	1	2	3	4

21. Myslíte si, že mladí lidé ve věku Vašeho dítěte, by měli:

<i>Určitě ano</i>	1
<i>Spíše ano</i>	2
<i>Spíše ne</i>	3
<i>Určitě ne</i>	4

a) Mít stálé pracovní místo, zavedenou podnikatelskou činnost	1	2	3	4
b) Pracovat u solidní firmy, organizace	1	2	3	4
c) Mít vážnou známost	1	2	3	4
d) Mít vlastní rodinu	1	2	3	4
e) Mít jasnou představu, co budou v životě dělat	1	2	3	4
f) Nést vlastní odpovědnost za sebe a svá rozhodnutí	1	2	3	4
g) Zajímat se o veřejné dění, o politiku	1	2	3	4
h) Bavit se, užít si	1	2	3	4
i) Co nejrychleji dostudovat	1	2	3	4

22. Líbí se Vám současný životní styl Vašeho dítěte? (Způsob, jakým Vaše dítě v současnosti žije?)

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

23. Představte si, že máte k dispozici celkově 100 bodů, kterými můžete ohodnotit různé oblasti života z hlediska jejich důležitosti pro Vás. V druhém sloupci se pokuste odhadnout, jakou důležitost přičítá těmto oblastem Váš syn (dcera).

	Vy sám/a	Váš syn (dcera)
Práce		
Rodina		
Kultura		
Záliby, koníčky		
Politika		
Náboženství		
Součet	100	100

24. V demokratické společnosti existuje řada sdružení či skupin, do nichž mohou mladí lidé svobodně vstupovat. Měl/a byste výhrady proti účasti Vašich dětí v těchto skupinách?

<i>Určitě ano</i>	<i>1</i>
<i>Spíše ano</i>	<i>2</i>
<i>Spíše ne</i>	<i>3</i>
<i>Určitě ne</i>	<i>4</i>

a) Skinheads	1	2	3	4
b) Anarchisté	1	2	3	4
c) Squatterři (nelegální nájemníci opuštěných domů)	1	2	3	4
d) Uzavřené náboženské sekty	1	2	3	4
e) Radikální ekologická hnutí	1	2	3	4

NÁZORY NA ÚSPĚCH

25. To, zda je člověk úspěšný, zda se nakonec prosadí nebo ne, závisí na mnoha okolnostech. Co je podle Vašeho názoru dnes u nás důležité pro to, aby byl člověk v životě úspěšný, aby se prosadil?

V následujícím seznamu zakroužkujte u každé z uvedených okolností (faktorů) úspěchu číslo odpovídající Vašemu názoru na její důležitost. Význam jednotlivých čísel je opět uveden v rámečku:

Nemá to žádný význam	1
Má to určitý význam	2
Je to dost důležité	3
To je vůbec nejdůležitější	4

a) Pocházet z bohaté rodiny	1	2	3	4
b) Mít vzdělané rodiče	1	2	3	4
c) Mít sám vysoké vzdělání	1	2	3	4
d) Mít snahu vyniknout, prosadit se	1	2	3	4
e) Mít nadání či schopnosti	1	2	3	4
f) Být pracovitý	1	2	3	4
g) Znat správné lidi	1	2	3	4
h) Mít politické konexe	1	2	3	4
i) Jaké je člověk rasy nebo národnosti	1	2	3	4
j) Jakého je člověk náboženského vyznání	1	2	3	4
k) Odkud člověk pochází, kde se narodil	1	2	3	4
l) Zda je mužem nebo ženou	1	2	3	4
m) Jakého je politického přesvědčení	1	2	3	4
n) Mít trochu štěstí	1	2	3	4
o) Schopnost přizpůsobit se	1	2	3	4
p) Nebát se riskovat	1	2	3	4

26. Vy sám/sama se považujete v současné době za celkově úspěšného člověka?

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

SOCIÁLNÍ ROVNOST A SPRAVEDLNOST

27. Považujete naši současnou společnost za spravedlivou?

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

28. Myslíte si, že nerovnosti mezi lidmi jsou nyní u nás velké, nebo malé?

Velmi velké	1
Spíše velké	2
Spíše malé	3
Velmi malé	4

29. V současné době se diskutuje hodně o tom, co je spravedlivé a nespravedlivé, jaká by měla a chtěla být naše společnost. Rádi bychom věděli, jak se na problém spravedlnosti díváte Vy. Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

<i>Zcela souhlasím</i>	1
<i>Spíše souhlasím</i>	2
<i>Ani souhlas, ani nesouhlas</i>	3
<i>Spíše nesouhlasím</i>	4
<i>Zcela nesouhlasím</i>	5

a) Nejspravedlivější způsob rozdělování majetku a příjmu je dát všem stejně.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

b) Je správné, že někteří lidé mají více peněz a majetku, ale jen v případě, když všichni mají stejné příležitosti.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

c) Lidé mají právo si ponechat to, co si vydělají, i když to znamená, že někteří budou bohatší než jiní.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

d) Lidé, kteří usilovně pracují, si zaslouží vydělávat více než ostatní.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

e) Je velmi důležité, aby lidé dostali, co potřebují, i když to znamená odebírat peníze těm, kteří vydělávají více než potřebují.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

f) To, že někteří lidé mají větší nadání a schopnosti než jiní, je jenom náhoda, takže si nezaslouží vydělávat více peněz.

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

30. Myslíte si, že změny v naší společnosti *po roce 1989* přinesly více, nebo méně sociální spravedlnosti?

Určitě více	1
Spíše více	2
Spíše méně	3
Určitě méně	4

HODNOCENÍ VÝVOJE SPOLEČNOSTI

31. Jak jste spokojen/a nebo nespokojen/a s vývojem v letech 1993 až 1996 a po roce 1996?

<i>Velmi spokojen</i>	1
<i>Spíše spokojen</i>	2
<i>Spíše nespokojen</i>	3
<i>Velmi nespokojen</i>	4

	Do roku 1996				Po roce 1996			
a) Celková situace ve společnosti	1	2	3	4	1	2	3	4
b) Vnitřní politika	1	2	3	4	1	2	3	4
c) Zahraniční politika	1	2	3	4	1	2	3	4
d) Česká ekonomika	1	2	3	4	1	2	3	4

e) Kulturní vývoj	1	2	3	4	1	2	3	4
f) Životní jistoty	1	2	3	4	1	2	3	4
g) Sociální jistoty	1	2	3	4	1	2	3	4

32. Když srovnáte celkově minulý a současný režim, řekl/a byste, že současný režim je lepší, stejný, nebo horší než ten předcházející, tj. před listopadem 1989?

Mnohem lepší	1
Trochu lepší	2
Asi tak stejný	3
Trochu horší	4
Mnohem horší	5

33. V souvislosti s hodnocením současné situace naší společnosti se lidé často zamýšlejí nad tím, jaké měly být cíle vládní politiky po vzniku samostatné České republiky a v jaké míře vláda premiéra Klause tyto cíle skutečně prosadila. Jaký je Váš názor?

<i>Určitě ano</i>	1
<i>Spíše ano</i>	2
<i>Spíše ne</i>	3
<i>Určitě ne</i>	4

	Bylo by správné, aby si kladla za cíl		Do jaké míry vláda uvedené cíle skutečně prosadila			
	ano	ne	1	2	3	4
Technologická modernizace hospodářství	ano	ne	1	2	3	4
Privatizace velkých podniků	ano	ne	1	2	3	4
Rozvoj malého a středního podnikání	ano	ne	1	2	3	4
Vytvoření soukromého bankovního sektoru	ano	ne	1	2	3	4
Vyrovnaní se s komunistickou minulostí	ano	ne	1	2	3	4
Navrácení majetku církvím	ano	ne	1	2	3	4
Reforma právního systému	ano	ne	1	2	3	4
Reforma zdravotnictví	ano	ne	1	2	3	4

	Bylo by správné, aby si kladla za cíl		Do jaké míry vláda uvedené cíle skutečně prosadila			
	ano	ne	1	2	3	4
Rozvoj školství	ano	ne	1	2	3	4
Uplatnění morálních hodnot	ano	ne	1	2	3	4
Rozvoj občanských aktivit	ano	ne	1	2	3	4
Deregulace nájemného a cen energií	ano	ne	1	2	3	4
Zabránění vzniku výrazných sociálních nerovností	ano	ne	1	2	3	4

34. Které z uvedených problémů považujete v současnosti za naléhavé tzn., že je nutno je řešit co nejdříve? Seřadte je prosím od nejnaléhavějšího k nejméně tak, že ke každému napíšete pořadové číslo tj. od 1 do 7.

a) Hospodářská kriminalita (daňové podvody, korupce)	
b) Rasová nesnášenlivost	
c) Nezaměstnanost	
d) Kvalita životního prostředí	
e) Bezpečnost občanů, násilná kriminalita	
f) Dostupnost bydlení	
g) Drogy	

35. Kdo se za řešení problému, který jste uvedl/a na prvním místě, výrazně zasazuje?

Pokud ano, vypište které

a) Politické strany	ano	ne	
b) Hnutí	ano	ne	
c) Současná vláda	ano	ne	
d) Dobrovolné organizace	ano	ne	
e) President	ano	ne	
f) Soudy, policie	ano	ne	

h) Jiné, vypište:

36. Jak dalece se zajímáte o politiku?

Hodně	1
Středně	2
Málo	3
Vůbec ne	4

37. V politice se často používají pojmy "levice" a "pravice". Když vezmete v úvahu své politické názory, kam byste se na škále levice-pravice zařadil/a?

Označte křížkem svoji pozici v příslušném políčku škály!

Levice																					Pravice
--------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	---------

38. Kdyby byly příští týden volby do Poslanecké sněmovny ČR, kterou stranu byste volil/a?

Nešel/a bych volit 1

Volil/a bych stranu:.....

39. Kterou stranu jste volil/a do České národní rady v roce 1992?

Nešel/a jsem volit 1

Volil/a jsem stranu:.....

40. Kterou stranu jste volil/a do Poslanecké sněmovny ČR v roce 1996?

Nešel/a jsem volit 1

Volil/a jsem stranu:.....

40. Jaké máte převládající osobní pocity z posledních týdnů?

Z následujících odpovědí vyberte pouze jednu, samozřejmě tu, která nejlépe vyjadřuje Vaše pocity.

Vše jde tak, jak má jít	1
Neklid, nesoustředěnost	2
Vyrovnanost	3
Nuda	4
Všechno se daří, úspěch	5
Strach, obavy, nejistota	6
Vzteky, zuřivost	7
Štěstí	8
Únava	9
Bezmocnost	10

Děkujeme Vám za Vaše odpovědi.

Vaše poznámky a připomínky: